WWF
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh: (09) 7740 100
info@wwf.fi
wwf.fi • panda.org

Eduskunnan Suurelle valiokunnalle 10.09.2025

Viite: U 37/2025 vp /

Asia: WWF Suomen asiantuntijalausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2021/1119 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki)

WWF kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

EU on viime vuosien aikana joutunut lisäämään panostuksia turvallisuuteen ja sotilaalliseen kyvykkyyteen. Vaikka rinnalle on tullut uusia uhkakuvia, ilmastokriisin vakavuus ei ole pienentynyt – päinvastoin. Ilmastonmuutoksen aiheuttamien vahinkojen korjaamiseen kuluu vuosi vuodelta enemmän yhteiskunnan resursseja. Myös ilmastonmuutoksen hillinnän hintalappu kasvaa, mitä kauemmin tulevaisuuteen päätöksiä lykätään. Ilmastonmuutoksen hillintä on edellytys myös luontokadon pysäyttämiseen.
Tässä valossa Suomen tulee kirittää muita EU-maita hyväksymään mahdollisimman kunnianhimoinen ilmastotavoite ja mahdollisimman toimiva ilmastopoliittinen arkkitehtuuri sen toimeenpanemiseksi. Tässä lausunnossa WWF kommentoi tarkemmin Suomen kannan viisi kohtaa, joita olisi vielä syytä terävöittää:

1. **EU:n oikeudenmukainen osuus ilmastotalkoista on nyt suurempi kuin -90 %**

Pariisin sopimuksen 1,5 asteen lämpenemisrajan alapuolella pysyminen edellyttää, että **koko maailma saavuttaisi nettonollan vuoteen 2050 mennessä**. Alueellisessa nettonollassa, eli ilmastoneutraaliudessa, alueelta tulevat päästöt ja alueella toimivien nielujen yhteisvaikutus on nolla, eli ilmakehän CO2-pitoisuus ei enää kasva. Viimeistään vuoden 2050 jälkeen ilmakehän CO2-pitoisuus on saatava lasku-uralle vahvistamalla hiilidioksidin poistoa.
EU:lla on merkittävä, historiallisiin päästöihin perustuva vastuu tähänastisesta ilmastonmuutoksesta. Lisäksi jäsenmaiden taloudellinen asema ja teknologinen kyky on globaalissa vertailussa vahva. Siksi **EU:n pitäisi pyrkiä nettopäästöjen vähintään 95 prosentin vähentämiseen vuoteen 2040 mennessä**.

2. **Pariisin sopimuksen Artikla 6 ilmastoyksiköistä ei tule käyttää vaatimattoman -90 prosentin tavoitteen saavuttamiseen**

EU:n ulkopuolella ja etenkin kehittyvissä maissa tehtävien hillintätoimien rahoittaminen on oleellinen osa EU:n ilmastopolitiikkaa. Pariisin sopimuksen Artikla 6 mahdollistaa laadukkaiden

ilmastoyksiköiden markkinoiden syntyä. Ollakseen uskottava globaali toimija EU:n tulee kuitenkin olla suunnan näyttäjä puhtaan siirtymän toimeenpanossa. Panostaminen omien päästöjen vähentämiseen on myös hyödyksi EU:n taloudelle. Kotimarkkinoille kehitettyjen ilmastokestävien ratkaisujen globaali kysyntä tuo työtä ja vaurautta Euroopalle.
Mikäli päädytään lopulta vaatimattomaan -90 prosentin nettopäästövähennys-avoitteeseen vuoteen 2040, siihen pääsemiseksi ei pidä käyttää Artikla 6 ilmastoyksiköitä.
Kyseessä on hyvin merkittävistä hiilidioksidimääristä: 3 prosenttia EU:n vuoden 1990 nettopäästöistä tarkoittaa 137 Mt CO2e. Vertailun vuoksi todettakoon, että vuonna 2024 Suomen kokonaispäästöt, sisältäen maankäyttösektorin, olivat 52 Mt CO2e. (Lähde: tilastokeskuksen ennakko 28.5.2025)

3. **Suomi korostaa liikaa ja perusteettomasti maankäyttösektorin epävarmuuksia**

Ottaen huomioon teknisten nielujen tekniset haasteet ja korkea kustannustaso, luonnonnielujen rooli EU:n vuoden 2040 nettopäästötavoitteen saavuttamisessa tulee olemaan aivan keskeinen. Suomen kannassa kuitenkin ylikorostetaan maankäyttösektorin epävarmuuksia. Osittain kyseessä on useiden **toisistaan riippumattomien epävarmuustekijöiden sekoittamisesta**. Luonnonnielujen mittaamiseen käytetään eri maissa hieman eri menetelmiä, mutta kaikki maat ovat sitoutuneet käyttämään parhaita käytettävissä olevia, tieteeseen perustuvia menetelmiä. Toiseksi on kiistaton fakta, että joidenkin luonnonnielujen hiilivarastot voivat vuosien saatossa purkautua ilmakehään esimerkiksi maastopalojen seurauksena. Näitä ilmiöitä pystytään kuitenkin huomioimaan riskienhallintamenetelmien avulla.
Osittain on myös kyse siitä, että **muihin hillintätoimiin liittyviä epävarmuuksia**, kuten esimerkiksi hiilidioksidin varastoinnin teknisiin haasteisiin tai kustannustasoihin liittyviin riskeihin, **ei poliittisista syistä haluta korostaa**.

4. **Suomen positiivinen suhtautuminen joustoihin on hyvin ongelmallinen ja perustuu kyseenalaisiin perusteluihin**

Suomen kanta joustoihin on korostetun myönteinen. Suomi on kuitenkin malliesimerkki siitä, kuinka liiallinen tukeutuminen joustoihin murentaa ilmastopolitiikan pitkäjänteisyyden ja ennustettavuuden. Esimerkiksi taakanjakosektorin päästövähennyksiä on jarrutettu luottaen maankäyttösektorin ”ylijäämään”, joka on kuitenkin muuttunut valtavaksi nieluvajeeksi. Voimassa olevan EU-lainsäädännön mukaan Suomen nieluvajetta pitäisikin nyt tasapainottaa liikenteen ja maatalouden lisätoimilla.
Suomen kannassa toistuu useassa kohdassa väite, että joustot parantaisivat ilmastopolitiikan kustannustehokkuutta. Tälle väitteelle on entistä vaikeampaa löytää perusteluja käytännön elämästä

ja Suomi on esimerkki siitä, kuinka joustoja väärinkäyttämällä eri sektorien vastuita voidaan vuorotellen väistää.
Ilmastokriisin ratkaisemisen ja yhteiskunnan muiden keskeisten tavoitteiden tasapainottaminen tapahtuu ensisijaisesti päästövähennystavoitteisen asettamisen yhteydessä. Sen jälkeen ilmastopolitiikkaa ei pidä enää vesittää joustoilla.
Suuren valiokunnan olisi syytä harkita tämän lauseen poistamista kolmannesta kappaleesta:

> *”Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että vuoden 2030 jälkeisen ajan ilmasto- ja energia-arkkitehtuuri sisältäisi riittäviä joustoelementtejä ilmastotoimiin liittyvien kustannuspaineiden hillitsemiseksi sekä muiden yhteiskunnan kehittymisen kannalta keskeisten tavoitteiden yhteensovittamiseksi.”*

5. **Arkkitehtuurista: Teknisiä nieluja ei pidä sekoittaa päästöihin (ETS1), vaan on luotava niille oma kategoria ilmastolainsäädännön arkkitehtuurista**

Teknisiä nieluja tarvitaan Pariisin sopimuksen lämpötilarajan alapuolella pysymiseen. Teknisiä nieluja ei kuitenkaan pidä sekoittaa fossiilisten päästöjen päästökauppaan (ETS1), vaan niille on luotava oma lokeronsa EU:n ilmastopolitiikan arkkitehtuurissa ja päästöinventaariossa. Tätä myös Euroopan ilmastopaneeli (ESABCC) pitää hyvinkin varteenotettavana vaihtoehtona. Teknisten nieluyksiköiden sekoittaminen ETS1 päästökauppaan murentaisi EU:n pyrkimystä alaa ajan fossiilisten polttoaineiden käyttö. Tällä hetkellä teknisiin nieluihin lasketaan teknologioita, joiden hiilivarastojen pysyvyys on hyvin vaihtelevaa ja epävarmaa. Siksi niiden yhteismitallistaminen fossiilisten päästöjen (ETS1) päästöoikeuksien kanssa ei ole hyväksyttävää.

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF) Suomen Rahasto, sr

Elina Erkkilä
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmasto-ohjelman johtaja